
SERİ		CİLT		SAYI		
SERIES	A	VOLUME	51	NUMBER	1	2001
SERIE		BAND		HEFT		
SÉRIE		TOME		FASCICULE		

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
D E R G İ S İ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL

ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL

REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

PROF. DR. MÜNİR DÜNDAR'IN ÖZGEÇMİŞİ VE AKADEMİK ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. M. Doğan KANTARCI¹⁾

Kısa Özet

Prof. Dr. Münir DüNDAR 1931 yılında doğmuş ve 1998 yılında 67 yaş sınırından dolayı İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi olarak emekli olmuştur. Kendisi 1960 yılında fakültemizden mezun olduktan sonra bir süre Orman Teşkilatı'nda görev almış, daha sonra Federal Almanya'da DAAD bursu ile çalışmış, Türkiye'ye dönüşünde Ankara'da Ormançılık Araştırma Enstitüsü'nde görevlendirilmiştir. Daha sonra (1974) İ. Ü. Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsü'ne asistan olarak gelmiş ve buradan da profesör olarak emekli olmuştur.

1. GİRİŞ

Prof. Dr. Münir DüNDAR (16.9.1931) 16.9.1998 tarihinde 67 yaşında (yaş sınırı) emekli olmuştur. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'ni Haziran 1960 yılında bitiren Münir DüNDAR 1961 yılı başında Bolu Orman Başmüdürlüğü'nde görevlendirilmiştir. Federal Almanya'nın akademik değişim örgütü olan DAAD'den aldığı burs ile Mayıs 1963'te Almanya'ya gitmiştir. Almanya'da Göttingen Üniversitesi'nin Hannoversche Münden'deki Orman Fakültesi'nde Toprak İlimi Enstitüsü'nde 2 yıl süre ile çalışmıştır. Türkiye'ye dönüşünde Orman Genel Müdürlüğü Münir DüNDAR'ı Ankara Ormançılık Araştırma Enstitüsü Toprak Bölümü'ne tayin etmiştir. Münir DüNDAR Ankara Ormançılık Araştırma Enstitüsü'nde 1974 yılına kadar çalışmıştır. Bu arada bazı araştırmaları yürütürken doktora tezini de çalışmıştır. İ. Ü. Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsü'nden aldığı doktora tezi çalışması 20.7.1972 tarihinde kabul edilmiştir. Münir DüNDAR 20.6.1974 tarihinde İ. Ü. Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsü'nde Dr. Asistan olarak göreve başlamıştır. Aynı kürsüde 7.11.1978 tarihinde doçent, 9.2.1989 tarihinde profesör olmuş, 16.9.1998 tarihinde 67 yaş sınırından dolayı emekli edilmiştir (Tablo 1).

Ankara Ormançılık Araştırma Enstitüsü ile İ.Ü. Orman Fakültesi'nde görev yaptığı 1965-1998 yılları arasında Prof. Dr. Münir DüNDAR toplam 29 yayın yapmıştır (Tablo 2). Bu yayınlardan 15 tanesi kendi adı altında, 14 tanesi de ortak yayınlardır. Kendi adı altında yaptığı yayınlardan 4 tanesi Orman Mühendisliği Dergisi'nde, 2 tanesi Ormançılık Araştırma Enstitüsü Dergisi'nde 1967-70 yılları arasında yayınlanmıştır. Kendi adına yaptığı yayınlardan 1 tanesi araştırma kitabı

¹⁾ İ.Ü.Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı

Tablo 1: Prof. Dr. Münir Dündar'ın Bilimsel Künyesi

Table 1 : Scientific Record of Prof. Dr. Münir Dündar

Doğum yeri ve yılı	: Trabzon 16.9.1931
İlkokul	:
Ortaokul	:
Lise	: İstanbul Beyoğlu Erkek Lisesi
Üniversite	: İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi (1960)
Askerlik	: 01.07.1959-31.12.1960 Terhis oldu
OGM'de	
Orman Mühendisliği	: 1961-63
Federal Almanya'da	
DAAD bursu	: 1963-65
Ankara Ormancılık	
Araştırma Enstitüsü	: 1965-74
Doktora	: 20.7.1972
Asistanlık	: 20.6.1974
Doçentlik	: 7.11.1978
Profesörlük	: 9.2.1989
Emeklilik	: 16.9.1998
Doktora	: Ankara civarında bazı karaçam ve sarıçam kültürlerinde görülen kurumalarla iğne yapraklardaki besin maddeleri konsantrasyon seviyeleri arasındaki ilişkiler
Doçentlik tezi	: Türkiye'nin çeşitli yetişme bölgelerindeki sarıçam (Pinus sylvestris L.) ormanlarının iğne yapraklarındaki besin maddeleri içerikleri ile boy artımı arasındaki ilişkiler.
Profesörlük tezi	: Aladağ'da (Bolu) Bazı Sarıçam Meşcerelerinde Yıllık Yaprak Dökümü Miktarı ve Bu Yolla Toprağa Verilen Azotun Tespiti Üzerine Araştırmalar

(doktora tezi), 5 tanesi bilimsel araştırma makalesi, 2 tanesi telif edilmiş makale, 5 tanesi çeviri makale, 2 tanesi de derleme niteliğindeki makaledir. Ortak yayınlardan 13 tanesi Prof. Dr. Necmettin Çepel ile birlikte yapılmıştır.

Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsünde görev yaptığı 1974-98 yılları arasında Prof. Dr. Münir Dündar'ın yayın sayısı 21 tane dir. Bu yayınların 8 tanesi kendi adı altında, 13 tanesi Prof. Dr. Necmettin Çepel ve diğer katılımcıların katılımı ile birlikte yapılmış araştırmalar ve değerlendirmelere ait yayınlardır. Yayın listesinde de görüleceği gibi; Prof. Dr. Münir Dündar'ın araştırmalarında ve yayınlarda Prof. Dr. Necmettin Çepel'in önemli bir rolü vardır.

“Ankara civarında bazı karaçam ve sarıçam kültürlerinde görülen kurumalarla iğne yapraklardaki besin maddeleri konsantrasyon seviyeleri arasındaki ilişkiler” adı altında yapılmış araştırma Prof. Dr. Münir Dündar'ın doktora tezi çalışmasıdır (yay. Sıra nu.8). Ankara civarında ve özel-

Tablo 2: Prof. Dr. Münir DüNDAR'ın Yayınları

Table 2: Publications of Prof. Dr. Münir DüNDAR

<u>KİTAPLAR</u>	<u>KENDİ ADI İLE</u>	<u>ORTAK</u>	<u>TOPLAM</u>
Ders kitapları	-	-	-
Yardımcı ders kitapları	-	-	-
Araştırma kitapları	1	2	3
Diğer kitaplar	-	-	-
Çeviri kitaplar	-	1	1
TOPLAM	1	3	4
<u>MAKALELER</u>			
<u>Orijinal araştırma makaleleri</u>			
Yurt içinde yayınlananlar	5	7	12
Yurt dışında yayınlananlar	-	-	-
Telif makaleler	2	2	4
Çeviri makaleler	5	1	6
Derlemeler	2	-	2
TOPLAM	14	10	24
<u>BİLİMSEL TOPLANTI BİLDİRİLERİ</u>			
Yurt içindeki bildiriler	-	-	-
Yurt dışındaki bildiriler	-	1	1
TOPLAM	-	1	1
TOPLAM YAYIN SAYISI	15	14	29

likle Atatürk Orman Çiftliği arazisindeki dikimle yetiştirilmiş olan karaçam ve sarıçamların kuruması 1960'lı yılların sonuna doğru dikkati çekmiştir. Bu kuruma olayları yağış azlığına ve kuraklığa bağlanmıştır. Prof. Dr. Münir DüNDAR'ın araştırması kurumaların önemli sebebinin topraklardaki yüksek bor miktarlarından kaynaklandığını ortaya koymuştur. Ancak konu üzerindeki tartışmalar doktora tezi çalışmasının Ankara Ormancılık Araştırma Enstitüsü teknik bülten serisinde (Nu. 53) yayınlanması ile bitmemiştir. Kuraklığın daha etkili olduğuna dair yayınlar üzerine Münir DüNDAR; "Ankara çevresindeki çam ağaçlandırmalarında görülen kurumalar konusunda bazı düşünceler" adı altındaki makalesi ile karşılık vermiştir.

"Türkiye'nin çeşitli yetişme bölgelerindeki sarıçam (*Pinus sylvestris* L.) ormanlarının iş yapraklarındaki besin maddeleri içerikleri ile boy artımı arasındaki ilişkiler" Prof. Dr. Münir

Dünder'in doçentlik tezidir. Yetiştirme ortamı birimleri farklı iklim özelliklerine, anakaya+toprak özelliklerine göre ayırt edilmektedir. Yetiştirme ortamı birimlerinde toprağın su kapasitesi ve bu suyun vejetasyon devresi boyunca yeterliliği ile toprağın besin maddesi kapasitesi ağaçların beslenmelerini ve büyümelerini etkilemektedir. Prof. Dr. Münir Dünder bu ilişkileri, sarıçamların ibrelerindeki besin maddesi miktarları ile boylanmaları arasındaki ilişkileri, sarıçamların ibrelerindeki besin maddesi miktarları ile boylanmaları arasındaki ilişkileri inceleyerek ortaya koymak istemiştir. Bu çalışma Prof. Dr. Necmettin Çepel ve Prof. Dr. A. Günel ile birlikte yürütülmüş olan; "Türkiye'nin önemli yetiştirme bölgelerinde saf sarıçam ormanlarının gelişimi ile bazı edafik ve fizyografik etkenler arasındaki ilişkiler" (yayın sıra nu. 13) araştırmasının devamı ve tamamlayıcısıdır. Yayın listesindeki 10, 11, 12, 13, 18, 28 sıra nu'lu çalışmalar birbirinin tamamlayıcısı niteliktedirler.

Prof. Dr. Münir Dünder'in önemli çalışmalarından birisi de "Sarıçam ekosistemlerinde iğne yaprak analizleri için elverişli örnek alma zamanının belirlenmesi üzerine araştırmalar" (yayın sıra nu. 16) konulu araştırmasıdır. Bitki beslenmesinde ağaçlardan yaprak alma zamanı çok önemlidir. Ancak farklı iklim tiplerinin etkisi altındaki yetiştirme ortamı yörelerinde, farklı aylarda veya aynı ayın farklı haftalarında yaprak almak daha uygun olabilmektedir. Diğer bir deyimle; farklı yetiştirme ortamı yörelerinde aynı ağaç türünden aynı zamanda (mesela ağustos ayının ilk haftasında) yaprak örneği almak doğru değildir. Sarıçam ormanlarında yapılmış bu çalışma ile ülkemiz için bir örnek ortaya konulmuştur. Diğer ağaç türlerimizde de (özellikle kızılçam, karaçam, sedir ve göknarlar da) benzer çalışmaların devam ettirilmesi bu yöndeki bilgilerimizin gelişmesini sağlayabilirdi.

Prof. Dr. Münir Dünder'in çalışmaları esas itibarıyla orman ağaçlarının beslenme ilişkilerine yöneliktir. Bu yöndeki çalışmaların da derleyecek bir "Bitki Beslenmesi" kitabının hazırlığı aşamasında iken rahatsızlanmış ve daha sonra da yaş sınırından emekli olmuştur. Kendisine emeklilik hayatında esenlikler diliyoruz.

Prof. Dr. Münir DÜNDAR'IN YAYINLARI

DÜNDAR, M. 1967: Bitki Besin Maddeleri. Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı 2, s.25-33, 1967, Ankara.

DÜNDAR, M. 1967: Orman Bitkilerinde Demir Noksanlığı-Kloroz (Çeviri). Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı 6, s.26-29, 1967, Ankara.

DÜNDAR, M. 1967: Ankara Civarında Çam Plantasyonlarında Görülen Kuruma Olayları İle Ağaçların Mineral Besin Maddesi Alımı Arasındaki İlişkiler. Ormanlık Araştırma Enstitüsü Dergisi. C. 13, Sayı 2, s.9-18, 1967, Ankara.

DÜNDAR, M. 1968:Değişik Yetiştirme Muhitlerinde Bazı Önemli Orman Ağaçlarının İbre ve Yapraklarındaki Besin Maddesi Konsantrasyonları. Ormanlık Araştırma Enstitüsü Dergisi. C. 14, Sayı 1, s.24-48, 1968, Ankara.

DÜNDAR, M. 1968: Bazı Ağaç Cinslerinin Toprak Özelliklerine Bağlı Olarak Köklenmeleri (Çeviri). Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı 11,s.13-21, 1968, Ankara.

DÜNDAR, M.-CANVER, H. 1968: Yaylacılık (Çeviri). Ormanlık Araştırma Enstitüsü yayınları. Muhtelif Yayınlar Serisi, No.30, 155 s.1969, Ankara.

DÜNDAR, M. 1970: Toprakların Azot Durumu. Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı 8, s.21-28, 1970, Ankara.

DÜNDAR, M. 1973: Ankara Civarında Bazı Karaçam ve Sarıçam Kültürlerinde Görülen Kurumalarla İğne Yapraklardaki Besin Maddeleri Konsantrasyon Seviyeleri Arasındaki İlişkiler. Ormanlık Araştırma Enstitüsü Yayınları. Teknik Bülten Serisi, No.53, 174 s. 1973. Ankara.

DÜNDAR, M. 1975: Ankara Çevresindeki Çam Ağaçlandırmalarında Görülen Kurumalar Konusunda Bazı Düşünceler. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri B, Sayı 11, s.137-146, 1975, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1976: Beziehungen zwischen Boden- und Reliefeigenschaften und dem Höhenwachstum von Kiefern (*Pinus sylvestris* L.) Beständen in der Türkei. VI. IUFRO Congress, 1976, Norveç.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M.-GÜNEL, A. 1977: Sarıçam Ormanlarının Gelişimi ile Çevre Faktörleri Arasındaki İlişkiler. Doğa Bilim Dergisi. Sayı 2, s.18-25, 1977, Ankara.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1978: Bitki Beslenmesi İle İlgili Araştırmalarda Elverişli Örnek Alma Zamanının Belirlenmesi. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri B, C.28, Sayı 2, s.56-66, 1978, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M.-GÜNEL, A. 1978: Türkiye'nin Önemli Yetiştirme Bölgelerinde Saf Sarıçam Ormanlarının Gelişimi İle Bazı Edafik ve Fizyografik Etkenler Arasındaki İlişkiler. TÜBİTAK Yayın No. 354, TOAG Seri No.65, 172 s. 1978, Ankara.

DÜNDAR, M.-ÇEPEL, N. 1979: Emet Yöresindeki Boraks Maden İşletmeciliğinin Çevredeki Orman Vegetasyonu Üzerinde Yaptığı Zararlı Etkiler. TÜBİTAK Yayın No. 423, TOAG Seri No.89, s.43-53, 1979, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M.-ERTAN, E. 1980: Samsun-Gelemen Orman Fidanlığında Görülen Duman Zararları Üzerine Araştırmalar. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.30, Sayı 1, s.6-42, 1980, İstanbul.

DÜNDAR, M. 1980: Sarıçam Ekosistemlerinde İğne Yaprak Analizleri İçin Elverişli Örnek Alma Zamanının Belirlenmesi Üzerine Araştırmalar. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.30, Sayı 1, s.76-110, 1980, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1980: Bolu-Aladağ Orman Ekosistemlerinde Sarıçam'ın (*Pinus sylvestris* L.) Boy Artımı İle Reliyef ve Toprak Özellikleri Arasındaki İlişkiler. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.30, Sayı 1, 1980, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1980: Bolu-Aladağ Orman Ekosistemlerinde Sarıçam'ın (*Pinus sylvestris* L.) Boy Artımı İle Reliyef ve Toprak Özellikleri Arasındaki İlişkiler. Türkiye'de Ormanlık Gelişiminin Güncel Sorunları Semineri Kitabı, s.77-93, Taş Matbaası, 1981, İstanbul.

DÜNDAR, M. 1981: Ormanlık İşletmesi Araştırmalarının Gerekliliği ve Mümkün Olan Organizasyon Biçimi (Dr. R. Dimflmeier'den çeviri). Türkiye'de Ormanlık Gelişiminin Güncel Sorunları Semineri Kitabı, s.205-222, Taş Matbaası, 1981, İstanbul.

DÜNDAR, M. 1981: Orman Ekosistemlerinde Mineral Madde Dolaşımı ve Bunun Toprağın Kimyasal Durumuna Bağlılığı (Prof. Dr. B. Ulrich'ten çeviri). Orman Ekosistemi Sempozyumu. 5.50-58, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayını, Matbaa Teknisyenleri Basımevi, 1981, İstanbul.

ÇEPEL, N.-ŞÖLEN, V.-DÜNDAR, M.-KANTARCI, M. D. 1981: Türkiye'de Orman Topraklarına Ait Çalışmaların Tarihi Gelişimi ve Geleceği. Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan. s.155-167, Fakülteler Matbaası, 1981, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1983: Karadeniz Bakır İşletmeleri ve Azot Endüstrisi Fabrikalarından Çıkan Kükürtdioksit Gazının Yöredeki Toprakların asitleşmesi Üzerine Etkisi. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.33, Sayı 1, s.1-16, 1983, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1984: Sarıçam ve Kızılcım Onnanlarında Mikro Elementler İle Beslenme Durumlarının Belirlenmesi Üzerine Araştırmalar. İ.Ü. Orman Fakültesi-Dergisi. Seri A, C.34, Sayı 2, s.18-36, 1984, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M. 1985: Tipik Orman Yetiştirme Bölgelerinde Sarıçam ve Kızılcım Meşcerelerinin Boy Artımı İle İğne Yapraklarındaki Besin Maddesi Düzeyleri Arasında İlişkiler. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.35, Sayı 1, s.40- 58, 1985, İstanbul.

DÜNDAR, M. 1987: Toprak Organik Maddesi ve Ekolojik Yönden Önemi. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri B, C.37, Sayı 1, s.109-124, 1987, İstanbul.

ÇEPEL, N.-DÜNDAR, M.-ÖZDEMİR, T.-NEYİŞCİ, T. 1988: Kızılcım (Pinus brutia Ten.) Ekosistemlerinde İğne Yaprak Dökümü ve Bu Yolla Toprağa Geri Verilen Besin Maddeleri Miktarları. Ormançılık Araştırma Enstitüsü Yayınları. Teknik Bülten Serisi. No.194, 20 s. 1988, Ankara.

DÜNDAR, M. 1988: Aladağ'da (Bolu) Bazı Sarıçam Meşcerelerinde Yıllık Yaprak Dökümü Miktarı ve Bu Yolla Toprağa Verilen Azotun Tespiti Üzerine Araştırmalar. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.38, Sayı 1, 1988, İstanbul.

DÜNDAR, M. 1989: Bolu-Aladağ Mıntıkasında Saf Sarıçam (Pinus sylvestris L.) Ormanlarının Beslenme-Büyüme İlişkileri. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.39, Sayı 1, s.80-94, 1989, İstanbul.

DÜNDAR, M. 1991: Orman Zararlarının Değerlendirilmesi (Çeviri). İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, C.41, Sayı 2, s.50-67, 1991, İstanbul.

BIOGRAPHY AND PUBLICATIONS OF PROF. DR. MÜNİR DÜNDAR

Prof. Dr. M. Doğan KANTARCI

Abstract

Prof. Dr. Münir DüNDAR was born on 16th of September in 1931 and retired in 1998 due to age limit. After he had graduated from The Forestry Faculty of Istanbul University in 1960, he began to work at Bolu Regional Forest Directorate, and went to Germany with DAAD scholarship. After he had come back Turkey, he was charged in The Research Institute of Forestry in Ankara. He began to study as an assistant in The Soil Science and Ecology Department of Forestry Faculty of Istanbul University in 1974. He retired as a professor in 1998.

SUMMARY

Prof. Dr. Münir DüNDAR was born on 16th of September in 1931 and retired in 1998 due to age limit. After he had graduated from The Forestry Faculty of Istanbul University in June 1960, he began to work at Bolu Regional Forest Directorate. He went to Germany with DAAD scholarship in May 1963. He studied in The Faculty of Forestry in Göttingen University for two years. After he had come back to Turkey, he was charged in The Research Institute of Forestry in Ankara. He finished his ph. D. thesis on "Relationships Between Death of Some Crimean Pine and Scots Pine Cultures and Levels of Nutrient Concentrations in The Needles. In Ankara" on 20th of July in 1972. He began to study as an assistant in The Soil Science and Ecology Department of Forestry Faculty of Istanbul University in 1974. He became associate professor with his thesis on "Relationships Between Nutrient Concentrations of Needles of Scots Pine (*Pinus sylvestris* L.) Forests and Their Height Growth. He became professor in the university with his study on "Researches on The Amount of Leaf Shedding and Determining of Nitrogen Contribution to The Soil by This Way in Some Scots Pine Stands in Aladağ (Bolu)".

Prof. Dr. Münir DüNDAR owns 29 publications prepared during his duty period in The Research Institute of Forestry in Ankara and in The Soil Science and Ecology Department of Forestry Faculty of Istanbul University. 14 of those are joint articles. His publications are 3 books, 1 translated book, 12 research papers, 4 scientific papers, 6 translations, 2 literature works, and 1 oral presentation at an international scientific meeting.

Research subjects of Prof. Dr. Münir DüNDAR are concentrated on nutrients relations of forest trees. He got sick while he was preparing "Plant Nutrition" book. He retired on 16th of September in 1998 due to his age limit. We wish he would have a happy and healthy retirement life.